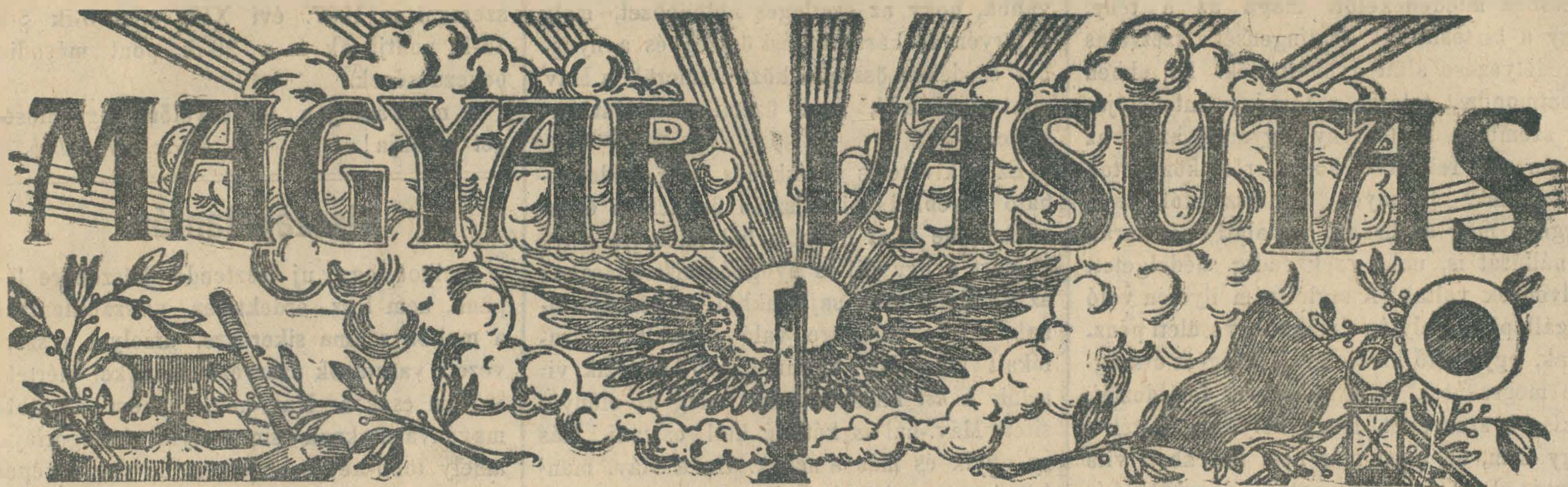

A VASUTI MUNKÁSOK ORSZÁGOS SZÖVETSÉGÉNEK HIVATALOS LAPJA.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VII., Garay-utca 16. szám, II. emelet, 9,
ahová minden levél és küldemény címzendő.

Megjelenik
minden héten
pénteken.

Előfizetési árak:
Egy hóra — — — — — 0,80 kor. Félévre — — — — — 4,80 kor.
Negyedévre — — — — — 2,40 „ Egyes szám — — — — — 0,30 „
A Szövetség tagjai díjtanul kapják.

Szanatóriumot a vasutasoknak.

Egyenlőséget a törvény előtt!

A Máv. betegsegélyző pénztárának igazgatósága az új betegsegélyző és balesetbiztosítási törvény rendelkezése szerint (elég későn ugyan) közgyűlésre hívta össze a pénztári küldötteket, hogy az eddigi és átalakítandó segélypénztár f. évi június hó végéig gyűjtött vagyonának hova fordítása iránt hozzon határozatot.

A közgyűlést a kereskedelemügyi miniszter 74.278—907. sz. a. nov. 16-án kelt rendelete előzte meg, mely a Máv. igazgatóságának a pénztárra vonatkozó minden kívánságát jóváhagyta, ami ellen ugyan nem volna kifogás, ha mindenben a munkások és egyéb alkalmazottak érdekei is védelmet nyertek volna. Vannak azonban olyan sérelmes intézkedések abban a rendeletben, amiket a munkások szempontjából szó nélkül hagyni nem lehet.

De erről majd később lesz szó.

A december 22-én tartott közgyűlést az új törvény 196. §-a értelmében hívták egybe azzal a céllal, hogy a vagyon felhasználása fölött döntsön. A gyűlés elé a szervezett vasuti munkások és egyéb alkalmazottak indítványt terjesztettek, melyben kimondani kívánták, hogy a június végéig megvolt pénztári vagyon közös célra: *tüdő- és idegbajok gyógyítására létesítendő szanatóriumra használtassék fel.* Ámde kénytelenek voltak ezt az indítványt visszavonni, mert a közgyűlés nem jutott el eddig a pontig, hanem előbb egy elvi jelentőségű kérdést oldott meg és ebben merült ki a tárgysorozata is.

A Máv. igazgatóságának felterjesztésére a miniszter, ugyanis megengedte az említett rendeletében, hogy az államvasutak azon évi fizetéssel állandó minőségben kinevezett alkalmazottai számára, akiknek törzsfizetésük évi 2400 koronánál nem több, az 1907. évi XIX. t.-c. alapján szervezett minden más hasonló célú intézménytől függetlenül, a legszélesebb önkormányzati szervezettel külön betegsegélyző pénztárt létesíthessen, miután nevezetteknek illetményeik az érvényben álló szolgálati rendtartás szerint betegség esetében részükre a betegség kezdetétől számítva 20 héten át (sőt ezentúl is) kijárnak és így az 1907. évi XIX. t.-c. 10. §-a

értelmében nem esnek a betegség esetére biztosítási kötelezettség alá.

A közgyűlés tehát a vagyon felhasználása helyett azt határozta, hogy az itt említett alkalmazottak kíválnak az eddigi közös pénztárból és magukkal viszik a *vagyon felét* az új egyesületük javára és a biztosításra kötelezettek majd csak azután fognak külön határozni a vagyonnak rájuk eső másik felének felhasználásáról.

Gyakorlati és magasabb emberbaráti cél szempontjából ez a határozat *helytelen*, mert a két részre osztott és így mindegyik tagcsoport részére külön-külön rendelkezésre álló vagyonnal nem érhető el az, amit a szervezett munkások és egyéb alkalmazottak a szanatóriumok létesítésével nagyon helyesen elérni óhajtottak. A vagyon szétosztás és kérdéses, hogy annak fele része elégséges lesz-e a szanatóriumnak megszerzésére. Ha pedig a vagyont *teljes tömegében* kizárólag arra a közös célra szánták volna, ahelyett, hogy a kiváló s biztosításra nem kötelezettek a maguk felerészéről a saját egyesületük javára kihatározzák, kétségtelen, hogy az ilyen módon közösen szerzett vagy létesített szanatóriumokat *mindkét fél közösen használhatta volna.* Vagyoni szempontból nem ütközött volna semmi nehézségbe, mert mindegyik fél a maga vagyonrészét saját vagyona javára könnyelhette volna.

Nem tudom, hogy vajon a hozott határozatot meglehet-e még változtatni. Ha igen, akkor törekedjék arra mindegyik fél, hogy a nagy és humanus célt mindnyájuk javára elérhessék.

Annyi bizonyos, hogy a Máv. szervezett munkásai és egyéb biztosításra kötelezett alkalmazottai nem fognak most már elhatározásukon változtatni, hogy tudniillik *tüdő- és idegbetegek gyógyítására szanatóriumot létesítsenek és a vagyon felhasználásának megállapítására most már saját hatáskörükben tartandó közgyűlésen ettől a szándéktól eltérőleg nem fognak határozni, könnyebb volna azonban ezt a célt megvalósítani, ha az egész vagyon megosztatlanul állna rendelkezésre.*

A szervezett munkások kétségtelenül *magasabb* szempontokat állítottak homlokterbe, mint azok, kik a vagyon két részre osztását javasolták és azt fogadtatták el a közgyű-

léssel. A vasuti munkásság már évek óta propagálja a szanatórium eszméjét; már évek óta agítal saját pénztára keretében ezen cél megvalósítása érdekében, de nem volt képes az eszmét dülőre vinni, mivel óriási vaskalapos felfogás állt útjában a „mérvadók” részéről.

A munkásság érzéke és magasabb aspirációja abban is fényes megnyilatkozást talál, hogy a Máv. betegsegélyző pénztára részéről a tagoknak visszafizetendő járuléktöbbletet is önként felajánlotta a szanatórium létesítésének céljára. A pénztár vezetősége ugyanis az új törvény hatálya alatt is, tehát július 1-től kezdve a tagdíjakat *nem fele részben* vonta le a biztosítottak fizetéséből, hanem még a régi rendszer mellett $\frac{2}{3}$ részben. A miniszter fentebb említett rendeletében kimondta, hogy a törvénytelenül levont többlet a pénztár tagjainak visszatérítendő. Ez a visszatérítés július 1-től kezdődőleg számítandó és ha ennek az összegnek egyöntetű felhasználása lehetséges volna, 100.000 koronánál többet tenne ki. És ezzel is lényeges támogatást nyerne a szanatórium megvalósításának eszméje.

A kiváló tagcsoportok azonban, a hozott szűkkeblű — és mondhatnám egoista — határozat mellett aligha fogják a rájuk eső visszatérítést ennek a célnak átengedni és így megnehezítik az annyira közelfekvő cél megvalósítását.

Ismétlem, a hozott határozat a vagyonmegosztásra nézve nagyon elhibázott és elhamarkodott volt, noha majdnem egy egész év állt rendelkezésre a helyesebb megfontolásra és célszerűbb cselekvésre.

Ha a tényeken azonban már nem lehetne változtatni, a munkások és egyéb biztosításra kötelezett tagjai a Máv. pénztárnak tartsanak ki tervük mellett és igyekezzenek elhatározásuknak érvényt is szerezni; ne felejtsek el, hogy ha esetleg valami hiányozni fog a szanatórium létesítéséhez, a munkaadó Máv. és maga a miniszter sem fog elzárkózni a kiváló humanus cél támogatásától, hanem tudni fogja kötelességét mindegyik, hogy mivel tartozik annak az alkotó erőnek, mely az ő szolgálatukban morzsolja le magát, közmunkában esik áldozatául a tüdővésznek és az idegrendszer tönkretételének.

Áttérek a közleményem bevezetésében említett sérelmekre.

Sérelmes a hivatkozott miniszteri rendelkezésben mindenekelőtt maga az a tény, hogy a biztosítottak kontingensét a szétválás engedélyezése által gyöngítették. És ebben ellentmondást találok a törvény intenciójával szemben. A törvény ugyanis azon az alapon van felépítve, hogy erős központok fejlődjenek. Bizonyos taglétszámtól teszi függővé még az üzemi, vállalati pénztárak fennállását is, noha ezek eddig dédelgetett kedvencek voltak. A taglétszám illetően való megállapítása folytán a magánegyesületi pénztárak, egy-kettő kivételével, az egész országban megszűntek. A nagy célnak feláldozták a kisebb szerveket. Hogy helyesen tették-e vagy nem, az most már nem képezheti vita tárgyát. Pénztári szempontból azonban károsnak és egyaránt elhibázottnak tartom a homlokegyenest a törvény intenciójával ellenkezőnek látom a Máv. betegsegélyző pénztára kettéválásának engedélyezését. A modern szociális biztosítás terén kárhuzatos az indokolatlan kivételezés, de különösen akkor, mikor az egész biztosítási komplexum alapelvei egységességet tételeznek fel.

Vagy talán abból a szempontból indultak ki, hogy a szervezett munkásságnak hadd maradjon tág tere az üzemi, vállalati segélypénztárak meghódítására? Az egységes elveken nyugvó biztosítási rendszert ne akarja a kormány maga megbolygatni, mert akkor kétes értékűnek mutatkozik a centralizációra hajló saját törekvése.

A másik sérelmet az említett rendelet harmadik pontjában találom, mely így szól:

„A felterjesztésben kifejtett indokok alapján hozzájárulok az igazgatóság ama további javaslatához is, hogy a Máv. nyugdíjintézetének és nyugbérpénztárának tagjai az országos munkásbetegsegélyző- és balesetbiztosító pénztár útján történő balesetbiztosítás alól kivétessenek“.

A rendelet további intézkedéseiben jóváhagyja a miniszter a Máv. azon előterjesztését is, „hogy az üzemi baleset által sujtott tagok, illetve hozzátartozóik, legalább oly nyugdíjellátásban részesítendőek, mint amelyet részükre az 1907. évi XIX. t.-c.

VII. fejezete kártalanításkép biztosít“, továbbá, hogy az esetleges különbözet, mely a törvényes kártalanítási összeg és a nyugbér esedékes összege közt felmerül, a Máv mint munkaadó, saját üzemi számláját terhelje.

Ez a kivételes intézkedés alig indokolható egyébbel, mint tisztán pénzügyi érdekekkel, de mint ilyen is helytelen.

Mert a nyugdíj és nyugbér biztosításához az alkalmazottak sajátjukból is hozzájárulnak, míg a balesetre való biztosítás járulékait kizárólag a munkaadó tartozik viselni. A két intézetet tehát még az előnyösített Máv.-nál is kétfelé kell osztani. Más az egyik és más a másik. Ha a Máv. munkásai a nyugdíj- és nyugbérintézeteknek kötelesek tagjai lenni, nem lehet egyértelmű azzal a kötelezettséggel, amit a törvény a munkások előnyére a munkaadóra ró. Adandó esetben, üzemi balesetnél kijár a sujtott alkalmazottnak a nyugdíj- vagy nyugbérintézetből az az összeg, amit magának befizetésével biztosított, de kijár neki az az összeg is, amit a törvény a munkaadó járulékaival neki biztosít.

A munkások kivonása a kötelező balesetbiztosításból *végzetes tévedés*, ami a munkásokat érzékenyen károsítja. Hogy a Máv. megtakarítsa a balesetbiztosítási járulékot — a többi munkaadóval szemben —, nem lehet ok arra, hogy a Máv. alkalmazottait és munkásait kivonják a törvény kötelező intézkedéseiből, nem lehet ok a biztosítandók megkárosítására. Mert ha azt ilyen egyszerű módon, rendeleti uton meg lehet cselekedni, akkor az egész törvényt is hatálytalanná teheti a minisztérium. Mi marad azután kötelező és mi nem?

Nem akarok jósolni, de előre látható, hogy az ilyen megfontolatlan intézkedések legkevésbé alkalmasok az új törvényt a munkásság előtt olyan népszerűvé tenni, amint azt kormánykörökben óhajtanak. Az ilyen intézkedések védelmi álláspontra terelik a munkásokat és ne csodálkozzanak rajta, ha ilyen körülmények közt a munkásság törvényes jogait a kormány nyal szem-

ben is kénytelen lesz megóvni és érvényt szerezni az 1907. évi XIX. t.-c. 8-ik §-a 15-ik pontjának és a 26-ik pont második bekezdésének.

A munkásság a törvényelőtti egyenlőséget kívánja! *Kürschner Jakab.*

Visszapillantás.

Amikor egy új esztendő küszöbére lépünk, nem lesz érdektelen visszapillantani a múltba s ama sikerekre, amelyet a szervezett vasutasok szervezkedésükkel értek.

Nem csak a Máv.-nak, hanem a többi magánvasutaknak sincs olyan kategóriája, amely több-kevesebb sikert ne volna képes felmutatni, nincs olyan kategóriája a vasutasoknak, amelynek helyzete lényegesen ne javult volna.

Hiszen csak a multra kell tekintenünk, amikor a vasutast semmibe sem vették s ha a mai állapotokat nézzük, néhány sinbasa kivételével, mindenki előtt nőtt a vasutasok tekintélye. Az erkölcsi bánásmód ma már egészen más, mint egykoron, sőt maga a pragmatika is utasítást tartalmaz a feljebbvalók részére, hogy alárendeltjeiket tiszteljék, becsüljék. Maguknak a vasutasoknak az érdeme, hogy önértüket fejlesztve, megis követelték a humánus bánásmódot.

De egyébként is értek el erkölcsi sikereket. Eltekintve, hogy egymást a szervezkedés révén becsülni tanulták, hogy közelebb jutottak egymáshoz, nagyon hamar rájöttek a vasutasok ama erőre, amely a szolidaritásban nyilvánul.

Alig, hogy zászlót bontottunk, egyik hatalmas intézményét a munkásság boldogulásának, a *konsumot* máris bevettük. Ez volt a legelső győzelme a szervezett vasutasoknak. Ettől az időponttól kezdve minden perce a vasutasmozgalomnak egy-egy lépés volt előre.

Maga a Máv. nyugbérpénztára is csupán a vasutasok agitálásának és a vasutasok sajtójának köszönheti létrejöttét. Hiszen minden vasutas előtt ismeretes, hogy a

A kecskék.

Aszkov Jován egész héten által ott dolgozott a pályatesten.

Kapott ezért naponként teljes 70 krajcárt. Télen csak hatvanat. Télen a nap rövidebb, a pályamunkás nem dolgozik teljes tíz órát, tehát nem érdemli ki a teljes napszámot. Hogy bocskorával térdigérő hóban gázol, hogy fülei, kezei lefagynak a hidegben, az nem ok arra, hogy megkapja a *nyári napszámot*.

És Aszkov Jován ebbe is beletörődött. Szombaton este alázatosan köszönt a domnyuknak, azután a sötét éjben nekivágott a hegyeknek. Ment haza.

Otthon azután lerázta bocskoráról a havat, sarat, megcirógatta a ház előtt álló két kecskét s az ut fáradalmaitól kimerülten lepihent.

Mindig éjfélre járt az idő, mire hazavetődött. Hétfőre viradólág azután ismét talpon volt s ment lefelé arra, amerre a végtelen sinpárok kigyóznak. Mert a domnyu pályafelügyező szigorú. Két év előtt is két koronát huzott le a béréből, mert elkésett. Pedig milyen hófúvás volt akkor! Hanem ehez a pályafelügyező urnak semmi köze sincsen. És Aszkov Jován türt, egyre türt. A hangját sohasem lehetett hallani s ahányszor a krampácsot felemelte, mindannyiszor hazagondolt. Az asszonyra, a gyerekekre, meg a kecskékre.

Különösen a kecskékre, amelyek napról napra ellátják a gyereket tejjel, jó magát

meg sajttal, mert egyébre, mint maléra, meg puliszkára úgy sem telik. Egy szombat este aztán Aszkov Jován a fiacskáját betegen találta. Az arca égett, lángvörös volt, a melle zihált s az asszony sirva-ríva állt mellette. Ahány szokmány meg cundra volt a háznál, azt mind ráterítgette.

Aszkov Jován lekuporodott a földre a gyerek mellé, megfogta a gyerek kezét, odaszorította a homlokához s belebámult a szoba sötétjébe.

Kedd óta beteg — nyöszörgé az asszony — az öreg Oláriu, már teát is főzött neki. Mit sem használt. Le sem mehett a hegyekből, hogy megmondta volna neked. A gyereket nem hagyhattam magára. Meg aztán a kecskékre is ügyelni kell. A pályafelügyező meg úgy sem engedett volna haza. A doktor meg úgy sem jön ide ki. Ennek fizetni kell. Pénz meg az nincs a háznál. Pénz!

Aszkov Jován utána morogta: „Pénz“. Azután elkezd számolni, mibe kerülne, ha a doktor ide kijönne? Minden hóban levonnak 60 krajcárt betegpénzre, de a doktor idáig még sem jön ki. Négy óra hosszat nem ülhet ingyen lóháton. Meg a lótartás is pénzbe kerül.

A gyerek folytonosan hánykolódott fekhelyén.

Aszkov Jován pedig a pénzre gondolt. Pénzért a doktor is eljönne ide. Akkor azután a gyerek is egészséges lenne megint

s kihajthatná a kecskéket oda a hegyoldalra. A kecskéket. És Aszkov Jóvánnak különös gondolata támadt. Ezek a kecskék pénzt érnek. Ezeket a kecskéket el lehetne adni. Az Angyelán Dimitru már 6 forintot ígért az egyikért. Telnék bőven a doktornak. Csakhogy ennek a pénznek felére várni kellene. A felét megkaphatná nyomban.

Aszkov Jován lehajtotta fejét. Gondolkodott. Soká tartott, amíg az asszonynak is elmerete mondani, hogy az egyik kecskét el fogja adni. Eladja s akkor lesz pénz meg orvos. Az asszony nem felelt, csak összebb huzta a gyereken a cundrát. Aszkov Jován pedig feltápáskodott. Oda állt a szoba másik sarkába a két kecske elé, megsimogatta őket s aztán mozdulatlanul állt percekig. A gyerek kinosan nyöszörgött. Aszkov Jován összerezett. Kurtán köszönt, a silányabbik kecskét kituszkolta a ház elé s aztán megindult a hegyen lefelé. Ment Angyelán Dimitru háza felé. Angyelán Dimitru még az igazak álmát aludta, amikor Aszkov Jován a bocskora orrával megütögette az ajtófélfát. Csakugy az ajtón keresztül mondta meg, hogy mi járásban van. Angyelán ajtót sem nyitott. Minek. Ugy sincs pénze. Igaz, hogy a multkoriban 3 forintot nyomban le akart fizetni, hanem azóta vett egy juhot. Most nincs pénze. Aszkov Jóvánnak pedig pénz kellett. Sok pénz, mert beteg a gyerek...

És Aszkov Jován megindult.

„statisztikai adatokat“ 9 esztendeig gyűjtögették s hogy végre a nyugbérintézet testet öltött s hogy a központi és kerületi bizottságokban szervezett munkások ülnek, csupán a munkásság lankadatlan küzdelmének tudható be.

Párhuzamosan, szinte egyidejűleg hangoztatta akkoriban a munkásság a *betegsegélyezés reformját és a balesetbiztosítást*.

Ma ott állunk már, hogy a betegsegélyezés terén eredményeket értünk el, hogy a balesetbiztosítás is törvénybe van iktatva, de egyszersmind résen kell állanunk, hogy szerzett jogainkat a Máv. meg ne nyírálhassa.

Amig ily módon a felsőbbiséget állandóan sakokban tartotta a munkásság, addig nem feledkezett meg szervezetének kiépítéséről sem.

Hosszas huza-vona után *megteremtette a Vasuti Munkások Országos Szövetségét*, azután megindult az agitáció a vasutasság helyzetének javításáért.

Az első teendők közé tartozott a *protekció fattyuhajtásait* kiirtani s ha ezen a téren még mindig kívánni valót találunk, így ezt csak erőteljes szervezkedéssel lehet orvosolni.

Hogy a hatalmi tulkapásokat némileg ellensúlyozza, a *fegyelmi bíróságok felállítását követelte a vasutasság* s ma részben szervezett munkások ítélik meg kartársaikon.

Kapcsolatban a fegyelmi bíróságokkal meg kell emlékeznünk a *munkásbizottságokról is*, amelyeket azonban még oly módon kell tökéletesíteni, hogy a *bizalmiférfit-rendszert is elismerjék*.

Nem hagyta figyelmen kívül a munkásság az egészségügyi intézményeket sem. *Ezen a téren fürdők, mosdók, leereszthető kémények, ruhaszekrények stb. létesítésével ugyan csak haladást tudunk felmutatni. A 8 napi szabadságot, a bevásárlási könyvecskéket, a szabadjegyeket is csak hosszas hangoztatás után lehetett kivívni.*

Mindezek a dolgok az összes magyarországi vasuti munkásságot egyaránt érintették.

Ment tovább, keresztül a havas hegyeken, le a Szamos völgyébe. Maga sem tudta, hová? Csak érezte, hogy neki a kecskétől meg kell válnia, hogy a gyerek beteg, hogy pénz kell. Szombat óta se nem evett, se nem pihent s most már vasárnapra hajnalodik.

Mikor Újvárra ért, még alig ödöngött egy-két ember az utakon. Hol fogja ő itt eladni a kecskét? A pópára gondolt. Az isten szolgálja bizonyára többet ad érte, mint az örmény boltos. Oda kódorgott a pópa háza elé. Megvárta, amíg reggel kivilágosodik, azután beljebb került a házba.

A pópa templomba készült. Mikor megtudta, mi járatban van Aszkov Jován, vállat vont.

— Mit csináljak én most kecskével? Ki vesz most kecskét, mikor a jövő héten ugyanis vásár lesz? Aztán a kettő közül miért hoztad el a silányabbat? Hisz ez jóformán tejet se ad?

Aszkov Jován csak állt ott, szótlanul. Arra gondolt, hogy a jövő héten vásár lesz. Ha addig várhatna, biztosan jobb árt kapna érte. Addig talán a gyerek is jobban lesz s a kecskét el sem kellene adni? De hátha nem lesz jobban?

Nem is hallotta, hogy a pópa a kecske árát tudakolja.

Mikor másodszor kérdezte, akkor is csak egyet rántott a tüszőjén, a fejét meg behúzta a vállai közé és csak állt szótlanul.

Ezekben az előnyökben egyformán osztozkodtak az összes vasutas kategóriák munkásai s ezek után szemügyre vehetjük, vajjon milyen eredményeket tudnak ezeken kívül felmutatni az egyes kategóriák?

Jól lehet, lesznek esetek, ahol az itten felsorolt engedményeket megcsorbitják. Azonban éppen azért kell szervezkedni, hogy ezeket a jogokat meg is lehessen védeni.

1. Műhelyi munkások.

A napibérek emelkedtek.

Az egyezményárakat részben felemelték. A százalékkereset korlátozását megszüntették.

Betegség- és fegyvergyakorlat esetén 26 hétig teljes napibért élveznek.

A katonai szolgálat a műhelyszolgálatot nem szakítja meg.

A katonaságtól visszajövet mindenkit visszavesznek, ha 30 napon belül jelentkezik.

Másfél órai ebéridő.

Tüzelőanyag részletre vehető.

Bevásárlási igazolványokat kapnak.

Kórházban ápol, baleset ártal sujtott munkás 37 $\frac{1}{2}$ % táppénzt kap.

Családtagnak évente 2 szabadjegy, esetről-esetre személyzeti jegy.

Napibérben dolgozóknak a túlórázást 25%-kal jobban fizetik.

Akkordosok, ha napibér mellett számoltatnak el, napibérük kétszeresét kapják.

Kiküldetéseknél előleget kérhetnek.

A kiküldetési-átalányok szabályozottak.

Fiókműhelyi munkások pótbért kapnak.

A műhelyi napibérek háromévenként 20 fillér béremelésben részesülnek. Ezek különben 1907 március 26-án 20—40 fillér béremelést kaptak.

2. Raktári, szertári, fűtőházi, pályafentartási, műszaki és állomásai munkások.

Valamennyi kategória március 26-án 20—40 fillér béremelésben részesült.

A munkaidő 1 $\frac{1}{2}$ óra ebéridő megszaktatással napi 10 óra.

Túlórákat 10%-kal, az éjjeli munkát 25%-kal jobban fizetik.

Reggelizési és vacsoraidő 1 $\frac{1}{2}$ óra.

Háromévenként 20 fillér béremelkedés.

Betegség- és fegyvergyakorlat esetére 26 héten át napibérük 60%-át élvezik.

A katonai szolgálat a vasutnál eltöltött szolgálati idejüket nem szakítja meg.

A pópa pedig csak beszélt, beszélt. Lefestette a kecske gyengéit, összehasonlította más kecskével s ez az összehasonlítás nagyon kedvezőtlen volt Aszkov Jován kecskéjére.

Aztán meg a pénzről beszélt a pópa, hogy nem fizetik a párbért. Aszkov Jován is tartozik a tavalyival. Két egész forinttal tartozik. Pedig a pópának is kell a pénz. Most is szükiben van, hanem mások is így vannak. Sehol sincs pénz. Három forintot ad a kecskéért, meg elengedi a tavalyi párbért, amelylyel Aszkov Jován még mindig tartozik.

Aszkov Jován pedig csak állt bambán, mozdulatlanul, ujjai közt egyre forgatta a süvegét.

Csak arra ébredt fel, amikor a pópa a kezébe nyomta a pénzt. Köszönt, végigsimogatta még egyszer a kecskét, sóhajtott egyet s ment az orvoshoz.

Letette a pénzt az orvos asztalára, aki nem értette, mi az ördögnek kelljen öneki most rongyos egy-két forint miatt kimenni a hegyek közé? Hanem azért mégis felnyergelte a lovát s megindult Aszkov Jovánnal, aki szombat este óta most már harmadszor megyen ugyanazon az uton. A doktor utja sietős volt. Aszkov Jován alig birt a lóval lépést tartani. Fáradt is volt, de el nem maradhatott. A doktornak az utat mutatni kellett, nehogy keresgélne kelljen.

A katonaságtól kiszabadulva, 30 napon belül mindenkit visszavesznek.

Tüzelőanyag részletre vehető.

Bevásárlási igazolványt kapnak.

Balesetet ért és kórházban ápol munkás 37 $\frac{1}{2}$ % táppénzt kap.

Családtagnak évente 2 szabadjegy, azonkívül bármikor személyzeti jegy.

Új felvételnél a vasutasok gyermekei előnyben részesítendők.

Kirendeléseknél keresetében senki meg nem rövidíthető, sőt készkiadásaiért kárpótolandó.

Oly munkánál, amely felváltott személyzettel végeztetik, 12 éjjeli óra 1 $\frac{1}{10}$ munkanapnak számít.

Kiküldetéseknél — a pályamunkások kivételével — 2 korona napi díj jár, ha laktanyában hálhat, 50 fillérrel kevesebb.

A vonatkísérő vagy vontatási szolgálatból visszatérő munkás pihenő ideje nem csorbítható.

Más szolgálati ágba való helyezésnél a korábbi napi bérnél kevesebb nem fizethető.

Ezeket kívül kapnak a

pályamunkások:

Ha rendes munkahelyükre vissza nem térhetnek, 20%-át napi bérüknek meghalás fejében.

Ha rendszeresített állásut helyettesítenek, 24 óránként napi bérük 25%-kal emelendő.

A munkaidő 11 órától 10 órára szállítottatott le.

De nemcsak a Máv. munkások helyzete javult, hanem a többi magánvasutak munkásaié is.

Első sorban említendő a

Déli vasut.

A bizalmiférfit-rendszert elismerték.

Egy évi szolgálat után úgy a munkások, mint családtagjai, önköltségi jegyet kapnak.

Öt éven tul szolgálók szabadjegyet és bevásárlásra szabadleveleket.

Pályafentartásnál.

A munkabérek 10—25%-kal emelkedtek.

A munkások legkisebb bére 2—2.40 kor. Csoportvezetők 2.60—3.20 kor. Ipari munkásoké 3.20—3.60 koronára emelkedett.

Aszkov Jován vityilója előtt az asszony sirva fogadta a doktort. A gyerek ott feküdt friss fenyőgalyakkal borítva — holtan.

Az orvos feltolta a szemüvegét. Lehajolt a gyerek fölé s aztán olyasvalamit mormogott, hogy ezért hívták őt ide? Jobb dolga is lett volna, mint órákhosszat a nyeregben ülni. És ment.

Aszkov Jován pedig odakuporodott a gyerek mellé. Könnytelen szemekkel nézett rá és szótlanul hallgatta az asszony sírását.

Nézte a gyereket s a kecskére gondolt, amelyet lám hiába adott el. Aztán meg eszébe jutott, hogy a gyereket el is kell temetni. Ehez megint a pópát kell kihívni. És ez is pénzbe fog kerülni. Hozzá több pénzbe, mint az orvos. A temetésre rámegy a másik kecske...

És hétfőn reggel Aszkov Jován nem ment munkába. Levitte a másik kecskét is a pópához. Egy kecskéért már csak szép temetést adhat a pópa...

Odalenn a sinek mentén pedig olvasták a munkások neveit.

Aszkov Jován még kedden sem jelentkezett. Kedden temették a fiát. A pályafelügyelő pedig jó előre kiállította a büntető bárcát: „Engedély nélküli kimaradásért 2 koronára büntettem.”

És Aszkov Jován ehez sem szól majd semmit.

Vasár- és ünnepnap, valamint éjjeli munkáért 50%, sőt egyes esetekben (például forgalmi akadállyal) 100% külön-díjazás jár.

Munkaszerszám ki- és bevitele a munkaidőben történik, ellenkező esetben tulajdonképp számítás alá nem vonható.

Vontatás és műhely.

A bérek kézműveseknél 3 évenként 20 fillérrel, napszámásoknál 10—20 fillérrel emelkednek.

Kézművesek kezdő napi bére 2.40—3.60 koronáig terjed, a nem ipari munkásoké 2.10—2.60 koronáig, aszerint, hogy ki milyen iparágat űz, illetve szolgáltatást tesz.

A 24 órás szolgálati idő részben leszállított, úgy, hogy 16 órás szolgálatot 24 órás szabadidő követ.

Forgalom és szállítás.

Három évenként 10—20 fillér béremelés.

Alkumunkások napi bérük 10%-át jutalék gyanánt kapják.

Tolatósi munkások 20, csoportvezetők 40 fillér tolatási pótlékot kapnak.

Fékezők napi bére 1.60 koronáról 2 koronára emelkedett.

Podgyászholdárok semmiről 1.20 koronára emelkedett.

Vasárnap csak délig kell dolgozni. Minden második vasárnap szabad, a napi bér élvezete mellett.

A szamosvölgyi műhelyi munkások elért eredményei:

10%-os béremelés.

Két évenként 10—20 fillér béremelés.

Három évi szolgálat után bevásárlási könyvecskét kapnak.

Egy évnél régebben szolgálók évente 4 szabadjegyet kapnak.

Tüzelőt részletben fizethetnek.

Fegyvergyakorlat esetén női munkások a teljes, nőtlenek a fél napi bért élvezik.

Tulorázást 10—15%-kal, vasárnapi munkát 50%-kal fizetnek jobban.

A bizalmiférfi-rendszert elismerték.

Május elseje megünneplhető.

Ezek voltak ama eredmények, amelyeket a munkásság a szervezkedés révén eddig kivívott. Azonban a szövetség keretén belül is igyekezett a munkásság előbbre jutni. **A tavalyihoz képest a könyvtárak értéke 2400 koronáról 5000 koronára emelkedett**, míg oktatásra százakat fordítottak, úgy a központi, valamint az egyes helyi csoportok vezetőségei.

Az alkohol elleni küzdelem programját képezi a vasuti munkásságnak.

A segélyezés terén is sokat tett a szövetség. **Az idén 12 hónap alatt 5000 korona rendkívüli segélyt szavazott meg a központi vezetőség. A helyi csoportok pénztáraiból több mint 1500 korona segély került szétosztásra.**

A jogvédelem kerek 2000 koronát emésztett fel.

Súlyosabb pöröknél fővárosi ügyvédeket bízunk meg tagjaink képviselével, akik szükség esetén a tárgyalásokra le is utaztak.

Méltán merjük állítani, hogy nincs egyetlen egy tagja sem szövetségünknek, aki ügyes-bajos dolgaiban felvilágosítást ne kapott volna.

Több esetben a szövetség közbenjárásának sikerült jogtalanul elbocsátott munkásokat visszavétni, vagy legalább is oly tanácsokkal szolgálni, amelynek révén jogaikat visszaszerezhetik.

Durva vonásokban rajzoltuk a szövetség eddigi eredményteljes működését. Azonban célnál még nem vagyunk. A vasutasságnak még ezer kívánni valója van, amíg jóléthez juthat.

A 9 órás munkaidő, a szombat délutáni munkaidő szabályozása, a vasárnapi munkaszünet, az automatikus béremelés, képezik ama pontokat, amelyek első sorban várnak megoldásra.

Hogy ezt a célt elérhessük, csak egy mód kínálkozik: **a szervezkedés.**

Előre a megkezdett uton, be a vasuti munkások országos szövetségébe.

SZEMLE.

Vasárnapot!

A héten nem mulott nap anélkül, hogy a deputációk egész serege ne koptatta volna a kereskedelmi miniszter előszobáját. Az egyik része a küldöttségeknek azt kívánta, hogy a karácsony előtti vasárnap függeszse fel a miniszter a vasárnapi munkaszünetet, mert hát ez a nap az „arany-vasárnap”, már tudni illik aranyokat lehet ezen a napon profitozni az alkalmazottak rovására.

A másik rész pedig a vasárnapi munkaszünet teljes épségben tartását követelte.

A miniszter azután úgy oldotta meg a kérdést, hogy déli 12 óráig engedte meg az üzletek nyitvatartását.

A káposzta is megmaradt, a kecske is jóllakott.

Mindezt csak azért bocsátjuk előre, hogy vajjon nem volna-e lehetséges a vasutasok vasárnapi munkaszünetét ilyenképpen megoldani? Hiszen a szentirással szoktak a hatalmasok előhozakodni és ebben az is meg van írva, hogy *ő napon által dolgozzál, de a hetedik nap pihenő nap.*

A Máv.-nál ezt azonban nem kell végrehajtani. A Máv.-nak az isten tiz parancsolata nem imponál.

Hozzá annyira nem, hogy egyes kategóriáknak soha sincsen vasárnapi munkaszünetük; a műszaki hivatalhoz beosztott munkások, a fűtőházak, szertáriak és részben a raktáriak is csak hallomásból tudják, hogy milyen is lehet az a vasárnapi munkaszünet, amelyből nekik sohasem jut.

Azt a hallatlan állapotot, hogy emberek legyenek, akiknek évről-évre robotolniuk kell, de pihenőben nincs részük, már ideje volna reformálni.

Előttünk fekszik a Máv. jövő évi költségvetése.

Azt a részét, amely a személyzet díjazását illeti, ide iktatjuk:

	Korona
Fizetések és lakpénzek — — — — —	73,842.500
Havi- és napi díjazások — — — — —	1,289.730
Napi bérések — — — — —	4,261.330
Mindennemti pótlékok és tiszteletdíjak	1,870.540
Kilométer- és órapénzek — — — — —	10,031.300
Ruhailletmények és természetben való adományok — — — — —	1,979.100
Jutalmak és segélyek — — — — —	446.010
	93,720.510

Mindent összevéve kerek 94 millióra rug ez az összeg, amelyből a Máv. egy-egy alkalmazottjára (82.000 alkalmazottat számítva) 1114 korona esik évenként. Viszont azonban a 100 millió felüli haszonból 1268 korona profitot hajt minden alkalmazott a Máv.-nak, tehát 154 koronával többet, mint amennyi a fizetése.

Hát olyan nehezére esnék a Máv.-nak, némileg csekélyebb haszonnal beérni, ennek fejében megteremteni a vasutasság munkaszünetét?

Nem is kívánja a forgalomhoz, vontatáshoz beosztott vasuti munkásság, hogy minden vasárnapja szabad legyen. Megelégszik, ha minden második vasárnap szabad lehet. Erre a vasárnapra nem szűnünk meg követelni a 36 órás megszakítás nélküli szabad

időt. Ugyanesak 36 órás szabad időt követelünk minden héten, a hét bármely napján szabad idő gyanánt, a napibér teljes élvezete mellett.

A vasut játszva győz le minden akadályt, csak a tőke profitszomját legyőzni nem képes.

Erre a vasutasság van hivatva.

Rágalmazók.

A szentkoronás szövetség korifeusai örömet lelnek abban, ha a munkásokat meg-rágalmaztathatják. Arra nem mernek vállalkozni, hogy ők maguk álljanak elő a „vádak”-kal, hanem strohmannokat keresnek. Ezeket a szegény beugratott embereket azután, amikor perre kerül a dolog, *cserben-hagyják.* Így volt ez az alábbi két esetben is. Biróság elé állítva, a beugrasztott emberek a következő nyilatkozatokat adták:

I.

Nyilatkozat.

Alulírott a Vasuti Munkások Országos Szövetsége központi vezetőségéről, valamint a székesfehérvári csoport vezetőségéről olyan kijelentésekre ragadtattam magam, amely kijelentések alkalmasak voltak arra, hogy fentnevezett vezetőségeket olyan gyanúval terheljen, mintha ők a pénzkezelés körül szabálytalanul jártak volna el.

A feldult lelkiállapotomban tett kijelentéseimért a bíróságnál már elégtételt szolgáltattam, de ezután, itt a nyilvánosság előtt is bocsánatot kérek tőlük.

Székesfehérvár, 1907 december havában.
Előttünk: **Nikovics János.**

Csapó Imre,
Vuger József,
mint tanúk.

II.

Nyilatkozat.

Alulírott 1907 szeptember hó 15-én többek jelenlétében olyan állítást kockáztattam meg a Vasuti Munkások Országos Szövetségének vezetőségéről, amely esetleg arra lett volna alkalmas, hogy a vezetőséget annak a gyanúnak tegye ki, mintha a szövetség pénzét nem a legnagyobb hűséggel kezelték volna. Ezennel kijelentem itt a nyilvánosság előtt, hogy ezen állításom teljesen alaptalan és amennyiben ezzel a Vasuti Munkások Országos Szövetségét és Kiss Miklós és Pászthy Károly urakat megsértettem volna, tőlük ezennel bocsánatot kérek.
Budapest, 1907 november 25-én.

Miklós Zsigmond.

Vajjon hányan akadnak majd még, akik lépre mennek az ugratóknak?

Apostolok járása.

Járnak-kelnek a szentek apostolok módjára a vasutasok között. Az igaz, hogy az igazi apostolok gyalog mentek, ők pedig vasuton, azonban egyben hasonlít az utazásuk az apostolokéhoz: *nekik sem kerül pénzbe.* A gyűléseiket nem merik hirdetni, titokban hirdetik ki a főnök urak. Innen van az, hogy alig egy páran jelennek meg a gyűléseken.

Sopronba Stieder Sándor urat küldték ki. Erről így irnak a szentek:

„Szólásra emelkedett ezután Stieder Sándor központi kiküldött, ki átadta a megalakult szakcsoportnak az istvántelki Máv. műhelymunkások üdvözlését, ami riadó lelkesedést keltett. Beszéde további folyamán jellemző részleteket mond el a munkás-szövetség ténykedéséről, **ami zajos derűtséget keltett.**”

Ugy ám! Maguk a szentek is beismerik, hogy ez a része a beszédnek zajos derűtséget keltett. Ami pedig Stieder Sándort illeti, miért nem mer az istvántelki munkások előtt beszélni? S aztán hol és ki bízta meg Stieder urat, hogy az istvántelki munkásság nevében beszéljen?

A jövőben pedig a szervezett munkásság változtasson taktikát. Jelenjen meg ezeken a gyűléseken minél nagyobb számban s ha valamelyik mosdatlan száju a munkásság ellen kirohan, mutassák meg neki a botnak boldogabb végét. A másik apostol Szentiványi Árpád ur volt Csáktornán. Szentiványi ur a sajtópert még nem indította meg, amiért azt irtuk róla, hogy hazafi léteire előtte még a magántulajdon sem szent. Most lenn volt Csáktornán. Erről a szerepléséről legközelebbi számunkban meglepetéssel fogunk szolgálni Szentiványi ur küldőinek.

A debreceni válasz.

Molnár Kálmán és Nemes Gyula röpiratára, amely a szentkoronás szövetség vezetősége ellen irányult, négy havi hallgatás után most érkezett meg a válasz — Debrecenből. Valami Juhász György nevű főkalauz vállalkozott megmenteni a szentkoronás szövetség becsületét, mert a központi vezetőség tyukszeme ugylátszik csakis neki fáj. Maguk az érdekeltek nyugodtan emésztenek tovább, hiszen akad imitt-amott egy Juhász György „csoporthelnök”, aki a tehetetlenségben vergődő szentkoronás vezetőséget védelmébe veszi. Maga a „cikk” aféle félbenmaradt körmondatokban íródott meg, ami egy Juhász Györgytől mindenestre szép dolog. Ha nem csalódunk, azt akarta benne mondani, hogy Nemes Gyula nem tud magyarul, azután, hogy Molnár Kálmánt nem ismeri s végül, hogy Birki Mihály valami uton-módon rálépett a derék szentkoronás „csoporthelnök” ur tyukszemére, ami neki saját bevallása szerint nagyon fáj. Ezt el is hisszük neki. Birki Mihály a mi tudomásunk szerint is nagyon népszerűtlen alak a szentkoronás félistenek szemében, ami viszont amellet bizonyít, hogy sokkal több esze van neki, mint a Juhász György-féle „csoporthelnököknek”. Ezzel azután az egyébként nagyon is jelentéktelen Juhász Györggyel végeztünk, legfeljebb annyit mondhatunk neki, hogy — szegény tatár.

Sokkal érdekesebb az a kis szerkesztői megjegyzés, amely a Juhász-féle írka-írka alatt olvasható. Ezzel már érdemes tüzetesebben is foglalkozni. Hogy érdemesnek találta a szentkoronás szerkesztő ur még ezt a hülyeséget is leközlölni, ezt szívesen elhiszzük neki, hiszen eleddig a kutya se vette védelmébe az „önzetlenül működő” szentkoronás vezetőséget, noha ugyancsak fel voltak háborodva Molnárék komiskodásai miatt. Most pedig térjünk át a — *sörre*. Mielőtt azonban a szentkoronás életben oly nagy szerepet játszó ital részletes tárgyalására áttérnénk, kijelentjük az igazság érdekében, hogy igenis Molnárék söröztek, söröznek és nagyon valószínű, hogy a jövőben is sörözni fognak. De mindig a maguk pénzéből, ha ugyan van nekik. És mindig az illendőség és a tisztesség kerekén belül. Ez a különbség köztük és néhány szentkoronás „vezér” között. Miután maga a szerkesztő ur hozakodott elő a kissé kényes kérdéssel, hát mi saját magát hívjuk fel tanuságtételre.

Azt mondják ugyanis, hogy a szentkoronás szövetségben, a grófi elnököt is beleszánitva, aránylag a „szerkesztő” urnak van legtöbb esze, amiért remélhetőleg sem ő, sem a többi szentkoronás „vezér” nem fog ránk nehezteni. Nem olyan régen történt, még ebben az évben, a januári vagy februári szentkoronás gyűlésen, amikor az akkori jegyző és a derék alelnök urak a gyűlésre pityókásan mentek be s igazán lélekenyelő látvány volt, amint a szakállgróf virágos szavaira mind a ketten egyformán helyeslően bólingattak, vagyis magyarárnak, eludtak. Hát ez bizony egy kissé furcsa dolog volt, de megesett. Aztán arra is emlékezni fog a szerkesztő ur, hogy több esetben volt alkalma néhány hazátlan bitagnak együtt szórakozni saját becses személyével, amikor határozottan azt a meggyőződést szerezték maguknak, hogy az

igen tisztelt szerkesztő ur nagyon, de nagyon távol áll az antialkoholista mozgalmától. Becses lapjában sem olvastunk soha olyan irányu cikket, amelyik ezt a vasutasokra nézve nagyon is fontos kérdést csak távolról is érintette volna. Általában a sűrítálnak nagyon fontos szerep jutott mindenha a szentkoronás mozgalmakban. Budán az ajtóberugási teóriát is megfelelő mennyiségű sűrítállal támogatták, csakis innen magyarázható meg az, hogy a három kerületből nagynehezen összetoborzott 47 szentkoronás vitézt söröskancsó csörgetésére, lovag Bráhm Miksa majdnem halálra ijedt, ugy annyira, hogy a már előre informált gróf ur volt kénytelen a háborgó Bráhm lovagot telefonon megnyugtatni. Aztán a marburgi kirándulás is sörözéssel kezdődött és sörözéssel végződött, amiből a déli vasuti alkalmazottaknak fölöttébb nagy haszna volt.

Hát az északi kerület Gabrinus-ünnepélye mi más lehetett volna, mint a sör- és borital olajba festett eszményítése? Korcsában kezdték, korcsában is végezték. Ez az egyetlen egy dolog az, amiben a szerkesztő ur és vezértársai következetesek. Sokkal következetesebbek benne, mint például a Lengyel Zoltán-féle háborúság idején a „Független Magyarország” bojkottálásában. Ismertünk egy urat, aki Rónai Mórécék nyomtatványát felháborodva nyilvánította „szennynyomatványynak” s ebben a felfogásában osztozkodtak azok a derék urak is, akik ama bizonyos uriemberrel egyetemben az általuk szennyesnek mondott lapban két hét múlva nevük kiírásával dolgoztak. Rá nemsokára aztán Lengyel Zoltánt a szent szövetség ügyészi állásából is kidobták. Nagyon valószínű, hogy ebben a cselekedetükben nem a józanság, hanem a sűrítal tulságos élvezete irányította őket. Ezuttal nem akarjuk másféle fogyatkozásnak az esetet betudni. Ami a szerkesztő ur által hangoztatott népszerűséget és önzetlenséget illeti, erről majd máskor beszélünk, egyelőre beérjük annak a konstataálásával, hogy a szerkesztő ur is teljesen beleillik abba a szép bokrétaiba, amelyikben Sarlay János és Balatoni Lajos dr. urak virítanak a nagyszakállu gróf ur gyönyörű fejére. Most pedig elmegyünk sörözni!

A kálomista Rómából.

A Vasuti munkások országos szövetségének debreceni helyi csoportját nagyon megszeretnék bolygatni a szentkoronás vitézek. Csakhogy az erre a célra kiszemelt vitézeket mindig rosszul választják meg. Legutóbb Juhász Gábor főkalauzt állították ki a porondra, akinek kirohanásával lapunk más helyén is foglalkozunk. Itten nem Juhász urhoz, hanem Batthyány urékhoz szólunk, hadd lássák ők is kicsoda Juhász ur, az ő hti védelmezőjük.

Még 1906. évi október hó 9-én Juhász ur levelet irt az elnök urnak. Ez a levél ma birtokunkban van.

Egyetlenegy részét közöljük csak le a végnélküli hosszú levélnek:

„... A vasuti és hajózási klub tervezete világosan kitűntette, illetve megmagyarázta, hogy a 2000 korona végfizetés a vonatkiséző személyzetre értendő. A hajózási klub ezen tervezete teljesen elkeserítette a vonatkiséző altszökeket és azon kéréssel fordultak a szent korona szövetséghez, hogy a vonatkisézők érdekét védelmezze meg, a klub ezen tervezete ellen tiltakozzék, mint akinek alapszabályai értelmében ehez joga van.”

Sajnosan tapasztaltuk, hogy a szövetség nem hogy nem tiltakozott, de a klub tervezeténél sokkal sérelmesebb tervezetet készített a vonatkisézőknek, amennyiben a 2000 korona végfizetést meghagyta, míg a klub tervezete szerint a vonatkisézők is lehetnek segédtisztek, a szövetség a vonatkisézőket a segédtisztek sorából kizárta.

Tudtommal a budapesti vonatkisézők személyesen fordultak ezen sérelem orvoslása miatt a szövetség központi elnökségéhez, de eredménytelenül, ami a vonatkiséző személyzetet azon elhatározásra bírta, hogy külön vonatkiséző szövetséget alakítson. Mi, amint méltóztatik tudni, megakadályoztuk, azon reményben, hogy a szövetség mégis megfogja a vonatkisézőket ezen szegényteljes sérelem ellen oltalmazni. Sajnos, családunk!

És minden csalatkozás ellenére, ma meg van békülve Juhász ur a helyzettel. A vonatkisézők helyzete még rosszabb, mint amilyen a tervezet volt. Juhász urnak ez ellen ma már nincs kifogása. Juhász ur már 1906-ban látta, hogy a szent szövetség mit sem tesz a vonatkisézők érdekében s ma mégis hallatlan vakmerőséggel subát fordít s azt mondja, hogy:

„sérelemink orvoslását, bajainkon való segítséget csak a vasutas szövetségben szakcsoporthunk útján érhetjük el.”

És még egyet. Juhász ur azt a tanácsot adja Nemes urnak, hogy „legyen szíves egy olesó magyar nyelvtant venni és szorgalmas tanulással nyelvünket elsajátítani”. Hát ha valaki rosszul is beszél magyarul, mégis dicséretes, hogy magyarul akar gondolatainak kifejezést adni. Juhász ur vegyen egy magyar nyelvtant. Mert, hogy valaki magyar ember és főkalauz léteire úgy irjon magyarul, mint ahogy Juhász ur ir, hát az szégyenére válik egy elemi iskolás nebulónak.

Juhász ur megtekintheti vörös tentával kikorrigált levelét a szerkesztőségben, nehogy letagadja állításaink valódiságát.

A tagdíjak szedéséről.

Az építőmunkások szövetsége határozatot provokált arra nézve, hogy a csoportok felüggesztése vagy feloszlata esetén szabad-e a járulékokat bizalmiférfitú útján a központnak beszédni? Józan észszel ezt természetesen kell tartani, csak hogy a vidéki hatóságok igen messze állnak a józan észstől és a járulékbeszédést egyszerűen betiltották. Felebbezés folytán az úgy a belügyminiszterhez került, aki ez egyszer a munkásoknak adott igazat. A belügyminiszteri határozat így szól:

112997/907. V. a. oszt. M. kir. Belügyminiszter. Hevesvármegye alispánjának, Eger. Tárgy: A Magyarországi Építőmunkások Országos Szövetségének kérvénye. Jelentésének mellékletét oly megjegyzéssel küldöm le, hogy a magyarországi építőmunkások országos szövetségének kérelme, illetve annak teljesítése akadályba nem ütközik. Budapest, 1907. évi október 16-án, a miniszter meghagyásából: Kégl s. k., min. oszt. tan. 17110/a. 1907. Másolatban mellékletei kapcsán Gyöngyös város polgármesterének 14957. sz. jelentése további eljárás végett kiadom. Eger, 1907. évi október 24. Majzik Viktor s. k., alispán.

Vasutassors.

Ismét véres testrészek hevernek a sinek között. Ismét kiömlő friss, piros munkásvér áztatta a fényes acélsíneket. Vajjon meddig fog tartani még ez a tömeggyilkosság.

Vajjon megéri-e azt az áldozatot a haladás, amelyet egyszerű katonái, a vasutások, hoznak ennek szolgálatában? Nehéz volna erre a felelet.

A történelem fogja tanusítani egykoron, hogy minden lépés, amely az emberiség ügyét, boldogságát előre vitte, temérdek áldozatot igényelt azok sorából, akik míg éltek, a kultura jótéteményeit vajmi keveset érezték.

Podubai Károly fűtő is azok közé az áldozatok közé tartozik, akik öntudatlanul: a létfenntartási ösztöntől sugalva, a kultura szolgálatába szegődtek és meghaltak.

Az eset egyszerű, mert mindennapi: Podubai Károly mozdonyfűtő volt a nyugati pályaudvaron. Pénteken éjszakai szolgálatra volt beosztva s a fűtőházból éppen abban a pillanatban lépett ki, amikor arra robogott a 6701. számú személyvonat. A vonat keresztülgázolt Podubai Károly testén. A szerencsétlenül járt fűtőt a mentők a Rókus-kórházba akarták vinni, de utközben meghalt. A holttestet a rendőrség a törvényszéki orvostani intézetbe vitette.

Temesmoravica és Detta állomások között Ertl Ignác Máv. kalauz a robogó személyvonatról, melyen szolgálatot teljesített, leest és súlyos sérüléseket szenvedett. A szerencsétlenséget a vonaton senki sem vette

ésre és a szerencsétlenül járt kalauz eszméletlenül hevert a nagy hidegben a pályatesten a legközelebbi vonatig, melynek személyzete észrevette és beszállította Temesvárra. A szerencsétlenül járt kalauz állapota életveszélyes.

A *budapesti rendőri sajtóiroda* jelenti: A keleti pályaudvaron az 1259. számú lokomotívval tolatték. Egyszerre előrohant egy fiatal munkás és az egyik kocsí alá mászott. A fékező el akarta huzni, ő azonban megkapaszkodott a sínben s a kocsí keresztülment rajta. Nyomban meghalt. Azt hiszik, hogy a munkás, akinek semmi dolga sem volt a tolatásnál, öngyilkos szándékából mászott a kocsí alá. Holttestét a törvényszéki orvostani intézetbe vitték. — Szemtanukarendőri sajtóiroda híradásával szemben azt közlik velünk, hogy az a szerencsétlen fiatal napszámos nem követett el öngyilkosságot, hanem a keleti pályaudvari rendetlen állapotoknak az áldozata. Nem mult el hét az utóbbi időkben, hogy a keleti pályaudvaron hasonló szerencsétlenség ne történt volna. Nem ártana alapos vizsgálatot indítani, a keleti pályaudvaron oly gyakori szerencsétlenségek valódi okának kiderítése céljából.

Október 10-én vasuti szerencsétlenség történt a főváros határában, a külső Soroksáritúton, ahol a személyvonat összeütközött egy tehervonattal; az összeütközésnek halottja, sebesültje is volt. A megejtett vizsgálat szerint az összeütközés közvetlen okozója Czinemann Ede, a tehervonat mozdonyvezetője, akit a rendőrség letartóztatott és átadott az ügyészségnek. A szerencsétlen ember felesége annyira szívére vette a dolgot, hogy néhány héttel később Szabadkán öngyilkossági szándékából lúgkőoldatot ivott és súlyos sérülésekkel került be a szabadkai kórházba. Az asszony, akit belső sérülései következtében kellőleg táplálni nem lehetett, a szabadkai kórházban meghalt.

KÜLFÖLD.

A finn vasutak intézősége a legtisztességtelenebb módon igyekszik meggátolni a finn vasutasok szervezkedését.

Egy évvel ezelőtt alakították a finn vasutasok egy alkoholelles egyesületét s azt most modern harci szervezetté formálták át. A nagy politikai tömegsztrájk idején 4150-en léptek az egyesületbe, bárha maga az alakuló közgyűlés csak egy pár héttel azután történt.

Az egész mozgalom lelke *Sivenius* kartárs volt. Nagyon természetes, hogy *Sivenius* és még egynéhány kartársát a szolgálatból elbocsátották. Feleletképpen ezekre a rendszabályozásokra, a finn elvtársak *Siveniust* a parlamentbe beválasztották, ahol ő most a vasutasok érdekeit képviseli.

Érthető, hogy ez a dolog igen érzékenyen érintette a finn vasutak intézőségét s a finn kormányhoz intézett kérvényében nem kívánt csekélyebbet, minthogy a kormány vonja vissza a vasutasok egyesületének alapszabályait. Ily módon igen könnyen tönkre lehetne tenni a finn vasutasok szervezetét.

Ez a felirat attól sem riad vissza, hogy úgy a szervezetet, mint annak vezetőfőfőit sértgesse. Különös büntül tekint a finn vasutak intézősége, hogy a szervezet nem „*advarias hangu*” az intézőség iránt, nem „*alázatos*”, hogy a „*Vörös Gárdá*”-hoz csatlakozott, hogy *gyilkosságok terhelik a szervezetet*.

Mindez koholmány volt, amelyet a szervezet sem hagyhatott válasz nélkül s ezt a választ a kormány be is terjesztette.

A munkáspárt egész Finnországban tüntetéseket rendezett a vasutak intézősége ellen, a sajtó pedig melegen felkarolta a vasutasok ügyét. A kormány valószínűleg a parlament elé terjeszti ezt az ügyet.

Munkástársak!

Mindenütt, ahol megfordultok, követeljétek a Népszavát.

A Máv. betegpénztárának rendkívüli közgyűlése.

A közgyűlés rendkívül látogatott volt. Mintha a közgyűlési küldöttek érezték volna a napirend fontosságát, olyannyira teljes számban jelentek meg.

A közgyűlés egyedüli tárgyát a Máv. betegpénztára vagyonának hovaforrdítása képezte.

Dr. Kiss János elnök megnyitójában hivatkozik az új baleset és betegsegélyző törvényre, amelynek alapján a betegpénztár kétfelé osztandó.

Az egyik részére a betegpénztár tagjainak kötelező a biztosítás, ezek a vállalati pénztár tagjai maradnak, a 2400 koronánál több évi fizetéssel bíró alkalmazottakra nézve e biztosítás nem kötelező, ezek tehát egy másik pénztár kötelékébe fognak tartozni.

Ilyen körülmények között válni kell s a közgyűlés feladata az 1907. évi július hó elsejéig gyűjtött vagyon hovaforrdítása fölött rendelkezni.

Dr. Littke Jenő ügyosztály-vezető előadói beszédében lényegileg a következőket mondta:

A szolgálati rendtartás értelmében a betegpénztárba belépők és a törvény értelmében biztosításra kötelezett tagok között mindig nagy volt az érdekellentét. Legjobban kidomborodott ez a táppénz kérdése körül, amennyiben a munkásságnak érdekében állott minél magasabb táppénzt élvezni, míg az évi fizetéssel bíró tagoknak ez nem szolgált előnyükre, amennyiben fizetésüket betegségük tartama alatt is megkapták. A legfontosabb kérdés, hogy a vagyon ketté osztassék. (*Helyeslés.*) Mindenki tegyen a vagyonával, amit akar. A pénztár igazgatósága meghajlik minden határozat előtt, ami abból is kitűnik, hogy a közgyűlésen szavazattal nem képviselteti magát, bárha ehhez a paritás alapján joga volna. Eldöntendő volna, hogy mennyi illeti meg az egyik s mennyi a másik részt? Ezt illetőleg három megoldási mód kínálkozik. 1. A vagyont egyenlően megosztani. 2. A megalakulandó pénztár tagjaihoz mérten elosztani és végül, 3. hogy az utóbbi három évben történt befizetésekhez arányitva osztassék el. A felosztásra kerülő vagyon június 30-ig 1,789,357 koronára rugott, amelyben a készpénzen és értékpapírokon kívül a házakba, fürdőkhöz stb. befektetett 627,219 korona is benne foglaltatik. A maga részéről indítványt terjeszt be, amely szerint az ingatlanok elosztása az igazgatóságra bízassék, a készpénz és értékpapírok azonban a pénztárakba belépő tagok arányában. Javasolja, hogy az 1908. évi június hó 30-iki s az 1908. évi december hó 31-iki tagállomány átlaga vétessék az arány alapjául. (Megjegyeztük, hogy ez az arány a munkásságra nézve sérelmes lett volna, ha elfogadásra kerül, amennyiben éppen ez a két dátum az, amikor a Máv. munkások létszáma leapad. Június 30-án az aratási munkák, december 31-én pedig a munkahiány miatt vannak a munkások kisebb számmal alkalmazva, mint más hónapokban. *A szerkesztő.*)

Dr. Littke Jenő indítványával szemben, *Kiss Miklós* nézete szerint a vagyon a vasutasság két legveszedelmesebb ellenségének leküzdésére fordítandó. Az irodai és a forgalmi személyzet között az idegesség, a munkásság között a tüdővész pusztít. A közgyűlésnek módjában áll határozatával 70%-át ezeknek a betegeknek visszaadni az életnek. Ezeken a betegségeken patikai gyógyszerek nem segítenek (*Ugy van!*), ezeket csak szanatóriumban lehet gyógyítani. Ha ezeket alaposan akarjuk leküzdni, akkor a vagyont nem szabad elforgácsolni s kisebb-szerű intézményeket létesíteni, hanem minden erővel oda kell hatni, hogy ettől a két veszedelmes ellenségtől megmentsük a vasutas társadalmat. A következő határozati javaslatot terjeszti be:

Határozati javaslat.

A Máv. betegsegélyző-pénztár a folyó évi június hó 30-án maradt vagyonának és tartalék-alapjának hovaforrdítására nézve mondja ki a közgyűlés, hogy a vagyon a Máv. betegsegélyző tagjai részére létesítendő szanatórium javára fordítandó. Ez a szanatórium részben a tüdőbetegek, részben az idegbetegek gyógyítására és ápolására szolgáljon.

A szanatórium létesítésének költségeihez való hozzájárulásra, amennyiben arra szükség volna, a közgyűlés felkéri úgy a Máv. igazgatóságát mint munkaadót, valamint a kereskedelemügyi miniszter urat.

A szanatóriumfentartásáról a betegsegélyző-pénztár gondoskodik és pedig fizetendő gyógydíj útján, de mindenesetre oly módon, hogy a családos pénztári tag, aki akár az egyikben, akár a másikban ápoltatik, az ápolás tartamára családja a táppénznek legalább a felét kapja.

A pénztári tagok közül évenként mintegy 1000 tüdővészben betegszik meg, 1400 idegbajban, a légzőszervek bajaiban 10—16,000, kik közül igen sokat jó eredménnyel lehetne elhelyezni a szanatóriumokban és mint a tapasztalatok mutatják, a gyógytartam ilyen kezelés mellett rövidebb is, mintha — úgy mint eddig — csupán gyógyszerekkel ellátva, sorsukra, a véletlenségre bizzuk beteg társainkat.

A vasuti szolgálat izgató és súlyos volta a legégszesebb szervezetet is igen hamar támadja meg. Az idegbetegségek mintegy karöltve járnak a tüdővészszel s a 80—90,000 taglétszámmal bíró Máv. betegsegélyző pénztárnak emberbaráti kötelessége, hogy az egyik vagy másik bajban szenvedő tagjait megóvja az ifjú korban való elpusztulástól, illetve, hogy a bevált szanatóriumi kezelés által mentse meg a megmenthető pénztári tagokat az életnek, a családnak és a társadalomnak.

A szolgálatnak súlyos volta, mely az összes alkalmazottakat az említett két súlyos betegkedésnek oly sürűn kiteszi, hajlamosságukat a súlyos megbetegedésre nap-nap után fokozza, indo költtá teszi a munkaadó hozzájárulását.

A szanatóriumok vezetése és igazgatása a paritás elvei szerint állítandó össze.

A részletek az érdekelt alkalmazottak bevonásával ankéten állapítandók meg.

Kiss Miklós indítványát, amelyet a vasuti munkásság nevében terjesztett be, hosszasan tartó éljenzés fogadta. Szinte egyhangunak látszott az elfogadása.

Littke Jenő dr.-nak azonban aggályai voltak, hogy a vasutasok között fenforgó társadalmi ellentét megnehezíti a szanatórium működését.

Példának hozza fel azt a pályafelvigyázót, aki nem akart munkásaival egy kórházi szobában feküdni. Nem tartja célszerűnek a közös szanatórium fentartását. Minek most egyesülni — ugymond —, midőn éppen szét akarunk válni.

Ezen hosszabb vita indult meg, dr. *Littke* indítványát egyes felszólalók a szokásos frázisok kíséretében helyeselték, viszont azonban más felszólalók *Kiss Miklós* indítványát helyeselték. A vita különben igen — lapos volt s csupán ama kinevezettek keltettek érdeklődést, akik *Kiss Miklós* indítványát tették magukévá.

Kacsóh Gyula mozdonyvezető köszönettel tartozik a munkásságnak, hogy ilyen indítványt terjesztettek a közgyűlés elé. Ezzel az indítvánnyal tultettek a kinevezetteken.

Az utazó személyzet 99%-a idegbeteg, ugyannyira, hogy a törvényszék minden egyes per tárgyalásánál méltányolja, enyhítő körülménynek veszi ezt. De az utazó személyzet éppen a szabadbani tartózkodás, meghülés stb. folytán tüdővész is.

Elismeri, hogy *Littke* dr. helyesen jegyezte meg, hogy az altiszti kar lenézéssel visel-

tetik a munkásság iránt, de ugyanez áll a hivatalnoki karról az „egyebekkel” szemben. (Helyeslés.) Pedig valamennyien munkások s ha a munkában megférnek, úgy meg tudnak férni majd a szanatóriumban is. A betegség megszünteti a rangkülönbséget. Kiss indítványa előtt *Littke* dr.-nak is meg kell halolnia. Elég baj, hogy a hivatalnoki kar már évek előtt nem kezdeményezte a szanatórium kérdését. Helyes eszme ez, bár azt sem bánja, ha a vagyont kettéosztják.

Fodor Vilmos raktárnok is ily értelemben beszél. Az indítvány egyhangú elfogadását remélte, most azonban hangok merültek fel, hogy a munkássággal nem lehet összeférni. Ez nem áll. Örül, hogy a régi rendszer, mely óriási terheket rótt a kinevezettekre, megszűnik.

Hathatós gyógykezelésben részük soha sem volt. Tekintélyes összegről van szó, amelyet ha szétosztanak, egyik résznek sem lesz semmije.

Számosan voltak még, akik ily értelemben szólaltak fel.

A munkásság képviselői azonban egyes felszólalók kijelentéseiből meggyőződtek, hogy a szanatórium eszméje veszélyeztetve van.

Voltak olyanok, akik a vagyont a nyugdíj-, a nyugbér, sőt a „*Tolnai-egyletnek*” akarták adni, szóval a munkásság érdeke volt, hogy a reá eső vagyont megmentse.

Egy rögtönzött megbeszélés után azután *Kiss Miklós* visszavonta ama indítványát, hogy a vagyon egészben maradjon. Ehelyett azt indítványozta, hogy a vagyon két egyenlő részre osztassék, a munkásság a reá eső részzel meg fogja teremteni a maga szanatóriumát. Ehez az indítványhoz *Littke* dr. a maga részéről szintén hozzájárult, nagyon természetes volt tehát, hogy 162 szavazattal 36 ellenében elfogadták.

A munkásságra nézve a közgyűlés tehát szerfelett kedvező eredménnyel végződött, amennyiben az elfogadott indítvány felel meg legjobban érdekeinek.

SZÖVETSÉGI ÜGYEK.

A Vasuti Munkások Országos Szövetségének hivatalos közleményei.

Központi iroda: VII., Garay-utca 16, I. em. 6. ajtó.

A szövetség központjának telefonszáma 76-01.

Közügylési meghívó.

A Vasuti Munkások Országos Szövetsége 1908. évi február 2-án és 3-án Budapesten VII., Thököly-ut 56. sz. alatt, a vasmunkásszövetség termében tartja

II-ik évi rendes közgyűlését.

Napirend:

1. A központi vezetőség jelentése.
2. A felügyelő választmány jelentése és a felmentvény megadása.
3. Új vezetőség megválasztása.
4. Indítványok.

A helyicsoportok képviselte az alapszabályok értelmében a következő módon határoztatik meg: Minden egyes helyicsoport vagy befizetőhely 50 tagig egy küldöttet küld ki. Minden 50-en felüli töredék ugyan-csak egy küldött küldésére jogosít. Oly csoportok, amelyek több küldött kiküldetésére vannak jogosítva, mandátumaikat egy küldöttre is átruházhatják, de háromnál több megbízatással egy küldött sem bírhat.

Minden helyicsoport annyi szavazattal bír, ahány küldött megválasztására jogosítva van. A kiküldöttek számát azon tagok száma határozza meg, akik után a közgyűlés egybehívása előtti hónapban a járulékok a központba beküldettek.

A helyicsoportok két héttel korábban kötelesek a központi vezetőséget a küldöttek számáról értesíteni, hogy azoknak a megbízólevél elküldethessék. A napirendre vonatkozó indítványok legalább 8 nappal előbb írásban beküldendők a központi vezetőséghez.

Pászty Károly,
titkár.

Kiss Miklós,
elnök.

Tagjainkhoz!

A szövetség központi vezetősége által hozott határozat értelmében 1908 január 1-től kezdve új tagsági bélyegek kerülnek kiadásra. Az első osztályú bélyegek színe narancssárga, a második osztályú bélyegeké sötétzöld lesz. Az eddigi bélyegeket egyáltalán nem kell elfogadni 1908 január elsejétől kezdve, még az esetben sem, ha az 1908-ban teljesített fizetés az 1907. év valamelyik hónapjára szól.

Az összes helyicsoportok vezetőségeit, valamint a befizetőhelyek bizalmi férfait ez uton szólítjuk fel, hogy egész bélyegállományukat hiány nélkül azonnal juttassák hozzánk, mert ellenkező esetben nem szállíthatunk az új bélyegekből. A központi vezetőség.

A szövetség összes tagjaihoz!

Tagtársainkat felhívjuk, hogy az eddig esedékessé vált tagsági díjakat saját érdekükben egyenlítsék ki, annál is inkább, mert még e hónapban a jogosulatlan tagokat töröljük. A törölt tagok összes szerzett jogait — köztük bármilyen segélyre való jogosultságukat is — elvesztik és csak új tagokul vétethetők fel ismét magukat. A központi vezetőség.

Értesítés. A központi vezetőség a karácsonyi ünnepek alkalmából 500 korona rendkívüli segélyt utalt ki 15 helyicsoport betegei részére. Ebből az alkalomból értesítjük a csoportok vezetőségeit, hogy jövőben az olyan csoportok tagjait, ahonnan az elszámolásokat nem küldik be rendesen, mindaddig nem segélyezhetjük, amíg a csoportoktól a 80%-a be nem érkezik.

Felhívás!

A Vasuti Munkások Országos Szövetsége minden kedden este 7 órakor a VI., Lehel-utca 21/b. szám alatti vendéglő külön helyiségében, minden pénteken este 6 órakor pedig a VII., Thököly-ut 30. szám alatti vendéglő helyiségében

sorozatos előadásokat

rendez. Az előadások célja, a vasuti munkássággal megismertetni mindazt, ami az általános műveltséghez okvetlen szükséges. Megjegyzendő azonban, hogy az előadások nem csupán az előadók felolvasására terjednek ki, hanem oda céloznak, hogy az előadott anyagot ki-ki meg is tanulja, úgy hogy ebből mintegy vizsgázni is tudjon. Az előadások anyaga a következő:

- I. A föld. 1. Keletkezése. 2. Földrajz. 3. Állati és növényi élet.
- II. Az ember. 1. Származása. 2. Fejlődése. 3. Történelem.

Az előadások hallgatása ingyenes.

Értesítés. A központi vezetőség 1907. évi november hó 29-én megtartott vezetőségi ülésének határozata értelmében a közgyűlési küldöttek költségeit az illető helyi csoport a 20%-ból tartozik fedezni.

A helyi csoportok közleményei.

A debreceni helyi csoport vezetősége felhívja a hátralékban levő tagtársak figyelmét, hogy tagsági hátralékaikat 1908 január 1-ig rendezzék, mert ellenkező esetben kénytelenek leszünk szigorúan az alapszabályokhoz ragaszkodni és a hátralékosokat a taglétszámból törölni.

Közügyléseket tartanak a következő helyi csoportok:

Január hó 4-én, este 7 órakor, *Nagyvárad* (Halász-utca 29).
 „ „ 5-én, d. u. 3 órakor, *Pécs* („Hétválasztó“-ban).
 „ „ 5-én, d. u. 3 órakor, *Szombathely* (Petőfi Sándor-utca 4).
 „ „ 5-én, este 7 órakor, *Sumony*.
 „ „ 5-én, d. e. 10 órakor, *Székesfehérvár* (József-utca 14).
 „ „ 5-én, d. u. 3 órakor, *Kolozsvár* (Ferencz József-ut 63).
 „ „ 5-én, d. u. 2 órakor, *Kaposvár* (Medgyes-utca 40).
 „ „ 5-én, d. e. 9 órakor, *Máv. gépgyár* (Orczy-ut 47).
 „ „ 6-án, este 7 órakor, *Szabadka*.
 „ „ 8-án, d. u. 4 órakor, *Sátoraljaújhely* (Kereszt-tér).
 „ „ 11-én, este 6 órakor, *Istvántelek* (Pázmány-utca 66).
 „ „ 12-én, d. u. 3 órakor, *Nagykanizsa* (Gözfürdő).
 „ „ 12-én, délután 2 órakor, *Orosháza*.
 „ „ 12-én, este 6 órakor, *Bruck*.
 „ „ 12-én, *Hatvan*.
 „ „ 12-én, d. u. 3 órakor, *Rákoskeresztur* (Pesti-ut 2).
 „ „ 12-én, d. u. 3 órakor, *Debrecen* (Nap-utca 16).
 „ „ 12-én, d. u. 2 órakor, *Szolnok* (Deutsch-féle vendéglő).
 „ „ 12-én, d. u. 2 órakor, *Nagybecskerek* (Aradácsi-ut 1).
 „ „ 18-án, szombaton, este 7 órakor, *Érsekújvár* (Vásár-tér).
 „ „ 19-én, vasárnap, d. u. 2 órakor, *Versec* (Rákóczi-ut 43).
 „ „ 19-én, d. u. 2 órakor, *Dés* (Nagyfa-vendéglő).

A szolnoki helyi csoport január hó 5-én, d. u. 2 órakor, taggyűlést tart.

A székesfehérvári helyi csoport felkéri mindazon tagtársakat, akiknél a könyvtárból kivitt könyvek vannak, hogy azokat, a könyvtár rendezése miatt, január 4-éig a helyi csoportba visszahozni szíveskedjenek.

Az istvántelki helyi csoport vezetősége értesíti a t. tagtársakat, hogy évi közgyűlését január hó 11-én tartja meg.

A lellei helyi csoport január 5-én taggyűlést tart.

A ceglédi helyi csoport január hó 4-én, este 7 órakor, Szelei-ut 21. sz. alatt, taggyűlést tart, amelyen a központ is képviselve lesz.

A pozsonyi helyi csoport e hó 29-én, d. u. 3 órakor, taggyűlést tart, amelyen a központi vezetőség is képviselve lesz.

Aszombathelyi helyi csoport 1907 december 29-én, vasárnap d. u. 4 órakor, taggyűlést tart. A tárgysorozat fontos. Tömeges megjelenés a tagok saját érdeke. — A hátralékos tagsági díjakat a tagok haladéktalanul szolgáltatassák be, mert ellenkező esetben a létszámból törölnetnek.

A vezetőség.

Felhívás az összes helyi csoportokhoz! Tekintettel a szövetség évi mérlegére, arra kérjük a csoportok vezetőségeit, hogy a november havi elszámolást haladéktalanul küldjék be. Egyben ez uton szólítjuk fel a csoportokat, hogy évi rendes közgyűlésüket 1908 január havában tartsák meg. A közgyűlés napja a szövetség központi irodájában 2—3 héttel megelőzőleg bejelentendő.

Az istvántelki helyi csoport vezetősége arra kéri t. tagtársainkat, hogy a tagsági járulékot minden rész- és végfizetést követő három munkanap estéjén a helyi csoport helyiségében (Krausz-vendéglő) lehet befizetni. Ha valamely tagtársunk személyesen meg nem jelenhet, az esetben bizza meg azt a munkástársát, aki erre vállalkozik. A csoport vezetősége egyuttal figyelmezteti tagtársainkat arra, hogy tartózkodjanak a műhelyben tagdíjakat fizetni.

A pályamunkások emlékirata.

Hónapok teltek már el a pályamunkások helyzetének javítását célzó emlékirat benyújtása óta.

Ebben az emlékiratban oly szerények a pályamunkások kérelmei, hogy lehetetlennek tartottuk azt, hogy annak teljesítése elől Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter — aki a vasuti munkások helyzetének fokozatos javítását helyezte kilátásba — ki-
térjen.

Nem hihettük már azért sem azt, hogy ez a memorandum oly rideg mellőzésben részesül, mert — amint az emlékirat is megemlíti — mindezeket a kívánalmakat a Déli vasut igazgatósága már régen megadta munkásainak. Elvárhattuk, hogy a Máv. a szociális feladatok terén nem akar a többi vasutak után kullogni és sietni fog ezen követeléseket teljesíteni.

Reményeinkben azonban csalódtunk. — A legkisebb jelét sem látjuk annak, hogy habár csak fokozatosan is életbe léptetni akarnák azon követelményeket, melyeket a magánvasutak pályamunkásai már megkaptak.

Történt ugyan említés a Máv. hivatalos lapjának 50. számában a pályamunkásokról is, azonban csak olyan formában, amely az anyagi javak terén említésre méltót alig tartalmazott.

Vagy tán azt gondolják odafent, hogy azzal teljesedésbe mentek a pályamunkások kívánalmai, ha elrendelik, hogy távoli munkánál, mikor a pályamunkás nem térhet vissza éjjeli pihenőre, akkor 20%-kal fel-
emelt napibért kap *a munkaidő aránylagos emelésével.*

Tehát eszerint az a pályamunkás, akinek 1-60 kor. a napibére, kap 32 fillér meghálási pótlékot, természetesen ebből kell fedeznie a kettős konyha költségeit is, ráadásul még dolgoztatnak vele 2—3 tul-
órát is.

Ilyen igazságtalanság után nem lehet csodálkozni azon, hogy nyakra-főre szök-
dösek a Máv.-tól a régi és gyakorlati tapasztalatokkal bíró pályamunkások is.

Értenők még azt, ha a munkaidő megfelelő emelése csak az elszámolás megkönnyítésére szolgálna; de kegyetlenség, hogy ezt a keservesen megszolgált pár fillért még lerobotoltatják velük.

Ilyen igazságtalanságra nem lett volna szabad a nevét odaadni a kereskedelmi miniszternek, már csak az egyenlő elbánás elvének fogva sem. A pályamunkások ezrei türelmetlenül várják az ügyükben való dön-
tést. Vajjon meddig kell még várniok?

A HÉT ESEMÉNYEI.

Vasuti balesetek. Vácról jelentik: A Buda-
pesti nyugati pályaudvarról 12 óra 35 perckor el-
indult nagymarosi személyvonat mozdonya a váci
bejáratnál váltónál *kisiklott.* A mozdonyvezető nagy
ébersége akadályozta meg a szerencsétlenséget s
így kocsikban és emberekben nincs kár.

Kassáról jelentik: A Szuchahora állomásról
induló 1023. számú személyvonat egy emelkedésről
lefelé jövet a nyílt vonalon *kisiklott.* Két utas és
két vasuti alkalmazott *megsérült.* A forgalmat át-
szállással tartják fenn. A kisiklást a nagykanyeru-
latnál való *sebes haladásnak* tulajdonítják.

Nagyida és Csécs állomások között egy hajtány
és a 8404. számú motor *összeülköztek.* A hajtányon
utazott Hodinka osztálymérnök négy hajtányossal,
kik a veszedelmet látva, leugráltak a hajtányról,
azonban a hajtányosok közül egyik oly szerencsét-
lenül ugrott, hogy fején és lábán súlyos *sérüléseket*
szenvedett. A megsérült munkást a kassai kórházba
szállították.

Rablók a vonaton. Rövid idő óta nagyon
gyakorik a vonatrablások. Spanyolországban, a
Valencia mellett lévő Grao állomáson négy rabló
megtámadott egy tehervonatot. *Revolverrel fenye-
gették* a vasuti személyzetet és elvittek egy ládát,
amelyben tizenkétezer pezeta volt.

Gyilkosság a vasuti kocsiban. Lembergől
táviratozzák: Sichow közelében, nem messze Lem-
bergtől, tegnap éjszaka a vasuti sineken egy jól
öltözött fiatalember *iszonyuan megcsönkített* holttestét
találták. A vizsgálat kiderítette, hogy a szerencsét-
len embert a vasuti kocsiban *meggyilkolták, kirabol-
ták* és a robogó vonatról *ledobták az útközök közé,*
amelyek összezúzták, mielőtt a sinekre esett.
Reméljük egész nap talpon volt és sikerült nyomára
jutnia a bűnténynek. A meggyilkolt fiatalember

Brünner Izsák romániai kereskedelmi ügynök, aki
Amerikából utazott haza szülővárosába, Jassyba.
Lembergben felszállott az éjjel 11 órakor Csernovitz
felé menő személyvonatra. Nyilván Lemberg és
Sichow között történt a gyilkosság, valószínűleg
Kulparkow állomás után *megfojtották* a fiatalembert
utitársai és a perronról az útközök közé dobták a
holttestet. A szerencsétlen ember kalapját és
esernyőjét holttestétől 400 méternyi távolságban
találták meg. Zsebeiben több *üres pénzeszacskó* és
egy kis kulcs volt utazóbőröndhöz, amely azonban
eltűnt. Ingébe varrva egy vászonzacskóban 28
dollár volt. A holttestet Lembergbe szállították.

Újabb gyilkosságok vonaton. Rómából jelen-
tik: A Rómából Ancona felé robogó gyorsvonat
I. osztályú kupéjában 21-én éjszaka egy utast
agyonszúrtak. Mikor észrevették, a holttest még
meleg volt és a tátongó sebből csurgott a vér.
Titokzatossá az teszi a gyilkosságot, hogy az
áldozat zsebében *megtalálták pénztárcáját,* órája és
ékszerei is megvoltak, podgyászához nem is nyult
a tettes, akinek semmi nyoma.

VEGYES.

Figyelmertetés.

*Mindazok, akik még az 1907. évi nap-
tárakkal el nem számoltak, haladéktalanul
tegyék meg, ellenkező esetben névszerint szó-
lítottuk fel az illetőket.*

Nyilatkozat.

A „Magyar Vasutas” 44-ik számában leközlöt-
tett egy kérvénykivonat, amely a kereskedelmi
miniszteriumhoz intéztetett a m. kir. államvasutak-
hoz leendő felvételelem céljából.

A kérvény — amely név említése nélkül közöl-
tetett —, kedvező elintézés elérhetése miatt oly
állításokat tartalmazott, amelyek alkalmasak arra,
hogy az illetőt az osztályharc alapján álló mun-
kások soraiból kiközösítsék.

A „Magyar Vasutas” által leközlött kérvényt a
győri „Népakarat” szintén átvette, megfelelő kom-
mentárt fűzve hozzá és alulírottat nevezte meg,
mint a kérvény aláíróját.

Ezennel kijelentem, hogy a fentemlített kérvény
beadott ugyan a miniszteriumhoz, de annak tar-
talmáról tudomással nem bírtam és azt alá sem
írtam, mert mint jó szervezett munkás, ezt nem
is tehettem.

A kérvényt egy harmadik személy nyújtotta be
érdekemben, de tudtomon kívül.

Győr, 1907 december 25.

Briefer Ödön.

*

Hivatalosan igazolom, hogy Briefer Ödön aszta-
los 1906 október 28-ika óta csoportunknak rendes
tagja a mai napig is.

Győr, 1907 december 23.

Bányai Ferenc
csoportfőgyű.

A rákoskeresztúri helyi csoport tagjai
körében megalakult takarékegyület 1908 január 8-án,
délután 4 órától 6 óráig befizetést tart.

A hatvani mihelyi munkásbizottságba meg-
választottak: Fehér József bádigos, Bence János
lakatos, Kertész János asztalos, Várassai János
lakatos, Langa János lakatos, Kun Dezső asztalos.

A Máv. fogyasztási szövetkezetének tagjai
Szolnokon e hó 29-én rendkívül fontos értekezletet
tartanak, amelyen az igazgatóság is képviselve lesz.
Az értekezletet délután 2 órakor a Deutsch-féle ven-
dégloben tartják meg.

**A nagybecskereki mihelyi munkásbizott-
ság** tagjaivá választottak a következők: Gyukics
Milán, Sebasztian Henrik, Machalek Ferenc rendes
tagokká: Fülöp András, Végh Árpád, Schiff Vitsuz
pótagokká.

E hó 17-én meg is tartották első ülésüket, ame-
lyen a 9 órai munkaidőt, a szombat délutáni munka-
idő rövidítését s az automatikus béremelést indít-
ványozták. A fürdő létesítését és több az ottani
mihelyre vonatkozó kisebb indítványt is le-
tárgyaltak.

Intim-Színház. A fővárosi szórakozó helyek
között a legnagyobb népszerűsége tett szert a
Sándor-téri Intim-Színház.

Az előadások délután 3—7-ig tartatnak. Szinre
kerülnek egyfelvonásos bohózatok és magán-
számok. Naponta zsufolt nézőtér előtt folynak az
előadások s a színház rövid fennállása óta máris
kedvenc szórakozó helye a finom ízlésű közön-
ségnek.

A műsor diszkrét és válogatott, olyannyira, hogy
főleg hölgyközönségből kerül ki publikuma. A
vasutasoknak melegen ajánljuk a színházat, ha
nemes szórakozást akarnak találni.

Vasárnap délután két előadás van: az egyik
3—5-ig, a másik 5—7-ig tart.

MULATSÁGOK.

**A Vasuti Munkások Országos Szövetségé-
nének szolnoki helyi csoportja** saját könyv-
tára alapja javára 1907. évi december hó 31-én,
kedden, Deutsch József ujonnan épült disztermé-
ben (Molnár-utca) *Szilveszter-estélyt* rendez. Belépő-
jegy: előreváltva személyenként 80 fillér, család-
jegy 2 korona. Pénztárnál személyjegy 1 korona.
családjegy 240 korona. Kezdeté este pont 8 órakor.
Felülfizetések köszönettel fogadtatnak és hirlapilag
nyugtáztatnak. A zenét Farkas József zenekara
szolgáltatja.

Meghívó. A V. M. O. Sz. székesfehérvári helyi-
csoportja 1907. évi december hó 31-én, kedden
este fél 9 órakor, a csoport helyiségében, József-
utca 14, a Szűcs-vendéglő *összesség* helyiségeiben, a
D. V. mihely vonós-zenekara és a D. V. mihely
dalegyet szíves közreműködésével, felolvasással,
szavallat és különféle műsorszámmal, valamint tánc-
cal egybekötött családias *Szilveszter-estélyt* rendez.
Külön meghívókat nem bocsátunk ki. Műsor ára
30 fillér, melynek megváltása minden belépőre
kötelező s egyszersmind belépti jegyül szolgál.

A rendező bizottság.

Szerkesztői üzenetek.

**B. E. helyettes állomásfőnök és többi
hivatalnok uraknak Budapest keleti pályá-
udvar.** Van önöknek igazgatósági rendeletük arra,
hogy a Máv. munkásaival vitetik haza a szentüket
és a fájukat. Ha szegény munkásnak telik a fuva-
rosra, önöknek nem telik?

Bácsalmás. Bizony ugy van! Még alszanak.

Pozsony. (Kilenc vasuti.) Ott leszünk.

Bohács Ferenc. Szólnok. Ha bíróság elé nem
akar jutni, jó lesz a száját befogni.

Egy panaszos. Szólnok. Mit csináljunk Grub-
müller ural? Elég baj, hogy a nevével együtt a
 régi modorát is meg nem változtatta.

Szertárfőnökség. Sátoraljaújhely. Kérjük a
főnök urat, szíveskedjen kioktatni Józsa Rezső
szertárfelügyázót arra, hogy nincs joga a munká-
sokat külön díjazás nélkül visszatartani, valamint
reggel félórával korábban berendelni a munkába,
amidőn neki inspekciós szolgálata van, csak azért,
hogy a szertárkulcsokat ne kelljen neki bevinni a
tűzorségi laktanyába.

Ha pedig már ilyen visszaélést követ, legalább
legyen annyi jogérzéke, hogy az *ingyen* szolgálatra
1—2 perccel később érkezőt nincs joga pénz-
bírsággal sújtani.

Versec. Fűtőházi lakatosok. A lapunkban meg-
jelent közleményre vonatkozó nyilatkozatot a fűtő-
ház főnökségétől várjuk, melyet készséggel fogunk
leközlölni.

Verseci helyi csoport. Vasárnap is kell
utaznia, ha ez elrendeltetik. Irják meg világosa-
ban, hogy milyen munkásokról van szó és miféle
százalékot vonnak meg önkéntől, ha nem utaznak
hétfő reggelig.

A tüzelőanyag kiszolgáltatása körül a mérnökség
helytelenül jár el, amennyiben az 50-es számú hiva-
tals lap csak sajtóhiba folytán írt 4 m³ fa és 12 mm.
szénről. A következő 51-es számú hivatalos lap
már helyreigazította a tévedést olyképpen, hogy a
 régi rendszer szerint 6 m³ fa és 17 mm. szén jár.
Figyelmeztessék erre az illető hivatalnokot.

Deés. Azok, akik valamely más szövetségből
lépnek át a V. M. O. Sz.-be, fel vannak mentve
ugy a beiratási, valamint a tagsági könyv díja
alól.

HIRDETÉSEK.

E rovat alatt közlöttekért a kiadóhivatal nem vállal felelősséget

FRIEDMANN HERMAN
törvényszékiileg bejegyzett órásmester
Budapest, VIII., Vas-utca 19.
(A Rókus-kórház közelében.)
Ajánlja 3 évi jótállás mellett a leg-
pontosabban kipróbált, jól járó
„VASUTI ÓRÁT”
Ára 7 korona.
Ezen órát utánvétel mellett, vagy a
pénz előzetes beküldése ellen szál-
litom. — Mag nem felelő óráért a
pénzt visszaadom.

Kedvező alkalom!

6 koronáért
küldök 4 és fél kiló (kb. 50 darab)
:: kevéssé megsérült, finom, enyhe ::

pipereszappant
rózsa, liliumtej, orgona, ibolya, rezeda,
jázmin és gyöngyvirágból szépen össze-
válogatva. — A pénz előzetes meg-
küldése esetén vagy utánvétellel küldi:

Auffenberg József
Budapest, VII., Verseny-utca 6.

Felelős szerkesztő: Faragó Dezső.

Világosság könyvnyomda r.-t. Budapest, VII, Nyár-utca 1.